SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 67. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 8, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 8-го КВІТНЯ 1995 р. Ч. 67. РІК CII.

НАРОДНИЙ РУХ ПІКЕТУЄ ВЕРХОВНУ РАДУ

Київ(УНІАР). — Тут у середу, 5-го квітня, зранку біля Верховної Ради зібралися члени і прихильники Народного Руху України, які невдоволені діяльністю керівництва Верховної Ради.

Голова Руху Вячеслав Чорновіл сказав, що вони хочуть домогтися зміни керівництва українського парляменту, оскільки "Президія Верховної Ради не працює, законодавчий процес загальмовано, представники лівих сил хоч і не становлять більшости у Верховній Раді, по суті керують її роботою через Президію". На думку Чорновола, якщо не змінити керівництво парляменту, то "реформи не підуть", програма Президента не здійсниться через відсутність законодавчого забезпечення.

Пресовий секретар Руху Дмитро Панамарчук сказав, що Рух готує скаргу на голову Верховної Ради Олександра Мороза у зв'язку з його нападами на НРУ та керівників організації.

КОМЕНТУЮТЬ РЕЗИҐНАЦІЮ УРЯДУ УКРАЇНИ

Київ(УНІАР).— Тут у середу, 5-го квітня, в адміністрації Президента відбулася пресова конференція, під час якої радники Леоніда Кучми Анатолій Гальчинський та Олександер Разумков прокоментували рішення Верховної Ради України щодо недовір'я Кабінетові Міністрів України.

О.Разумков спростував поширювану засобами масової інформації думку про зацікавлення Президента в резиґнації Уряду. "Президент має можливість здійснювати кадрові перестановки і без резиґнації Уряду". Вчинок депутатів, які висловили Урядові недовір'я, Разумков назвав некоректним, бо вони "ухвалили рішення, не вислухавши навіть думку Президента з цього питання". Та головним сьогодні, на думку Разумкова, є те, що не визначений статус нового Уряду. А він остаточно визначиться лише після ухвалення Верховною Радою законопроєкту про владу. Треба, щоб у новому Уряді не було двох керівників. На думку Разумкова, Уряд "має бути підконтрольний Верховній Раді, а підзвітний лише Президентові". Схема виконавчої влади вже готова, але виконуватися вона буде після призначення нового прем'єр-міністра, "який має залишатися самостійною політичною фігурою",— сказав Разумков.

Радники Президента спростували тезу про можливий розпуск Верховної Ради. "Демократична країна може існувати без Президента, але існування без парляменту є неможливим",— вважає Разумков.

А.Гальчинський конкретизував тезу Президента про необхідність здійснити корекцію реформаторської концепції. Це необхідно для досягнення фінансової стабілізації, лібералізації податкової системи,стимуляції економічних процесів, пояснив радник Президента України.

ЗСА турбуються Ірако-Іранською загрозою

Вашінґтон. — У вівторок, 4-го квітня, Уряд президента Билла Клінтона посилив свої намагання зобразити Ірак і Іран, як однаково небезпечні для загрози мирові на Близькому Сході. Ідучи один крок дальше, Президент Клінтон перестерігає, що Ірак, стаючи поволі на ноги після поразки тому чотири роки у Перській затоці, знову є спроможним продукувати зброю масового знищення. Крім того Іран, всього тільки 16 років після революції, не ловить задніх і всіми силами змагає до власного виробу ядерної зброї.

Посилення кампанії проти цих двох загроз миру на Близькому Сході має двояку мету. Найперше це для того, щоб втримати дальше існуючу антиіракську коаліцію в Організації Об'єднаних Націй та тісніше затягнути петлю на економіку Ірану, який намагається досить успішно відтворити свою військову спроможність. Одначе ці наміри не є такі легкі до здійснення, зокрема коли ЗСА в очах багатьох являються неспроможними контролювати чи впливати на небажану діяльність урядів цих двох країн.

Все ж таки намагання найти однодумців для цієї справи розгортаються повною парою.Секретар Державного департаменту Воррен Кристофер у своєму виступі перед членами Ліги проти знеславлення підкреслив, що „немає вже місця на ввічливість проти іранських зусиль", маючи на увазі нову програму озброєння Теґрану, та завважує що тому п'ять років було багато таких, які були поблажливими до диктатора Іраку Саддама Гуссейна, а „на таку помилку вдруге ми не можемо собі дозволити"

Намагання Білого Дому мають повну підтримку Громадського комітету американсько-ізраїльських справ.

ІРАК ЗАПЕРЕЧУЄ ЗАКИДИ ЗСА

Багдад, Ірак. — Тут у середу, 5-го квітня, засоби масової інформації категорично заперечили закиди ЗСА, зроблені президентом Биллом Клінтоном і секретарем Державного департаменту Воппеном Кристофером у вівторок, 4-го квітня, про те, що Ірак знову намагається продукувати біологічну зброю масового знищення.

Закиди ЗСА Ірак назвав „політичною вигадкою" Вашінґтону, спрямованою на те, щоб дальше втримати застосоване Організацією Об'єднаних Націй ембарго на нафту Іраку.

Іракський міністер інформації Гамед Йосеф Гумаді у двоїй заяві каже: „Уряд ЗСА не хоче бачити підпорядкування Іраку вимогам резолюцій Ради безпеки ООН, бо вони хочуть, щоб продовжувалися санкції проти Іраку".

Згаданий закид в сторону Іраку, що для цього є „поважні докази" без їх виявлення не надто сподобався керівництву Іраку. Президент Б. Клінтон пояснив, що його закиди базовані на, що Ірак у своїх звітах для експертів зброї ООН, не звітує про купно підозрілої технології.

Програма допомоги Україні схвалена

Київ (УНІАР).— Тут у середу, 5-го квітня, у пресовому центрі Міністерства закордонних справ України повідомили, що Виконавча рада Програми Розвитку (ПР) при Організації Об'єднаних Націй ухвалила першу соціяльну програму допомоги Україні, яка передбачає збільшення об'єму технічної співпраці України з ООН. Міжнародне співробітництво допомагатиме Україні в здійсненні економічних реформ та налагодженні охорони довкілля. Допомогу надається і для реінтеграції кримських татар.

Програма підготовлена відповідними урядовими структурами спільно з Представництвом ООН у Києві. Заступник постійного представника України в ООН Борис Гудима зазначив, що запропоновані проєкти цілком відповідають національній стратегії розвитку міжнародного технічного співробітництва. Проте фінансова допомога, що її надає ПР ООН, є недостатньою для виконання цих проєктів. Передбачається, що в майбутньому сума допомоги буде значно збільшена.

ЗСА мріють про без'ядерний Близький Схід

Вашінґтон. — На початку цього тижня тут перебував з офіційними відвідинами президент Єгипту Госні Мубарак, який мав зустріч з президентом Биллом Клінтоном у справі поновного підписання Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, що вигасає внедовзі після 25 років.

Америка провадить кампанію, щоб цей договір продовжити на неозначений період. Тим часом минулого місяця Єгипет загрозив, що не підпише договору, якщо цього також не зробить Ізраїль. Підписання такого договору Ізраїлем вимагало б негайного допущення перевірки ізраїльського ядерного арсеналу на що Ізраїль не погоджується, кажучи, що непевні стосунки з їхніми сусідами на це не дозволяють. Погрозу Єгипту підтримали інші арабські країни і це стало загрозою цілковитого зірвання заходів договір продовжити.

Одначе після зустрічі з президентом Клінтоном єгипетський президент Мубарак дещо змінив свої погрози, зокрема після того, як Президент ЗСА публічно приобіцяв підтримати намагання зліквідувати ядерні арсенали на Близькому Сході, як тільки там настане мир і спокій. Справа продовження Договору буде обговорюватися на міжнародній конференції, яка має початися в Ню Йорку вже у понеділок 17-го квітня.

ЗСА задоволені проґресом України у роззброєнні

Первомайське, Україна. — Тут у суботу, 1-го квітня,українські військовики-техніки ядерної зброї продемонстрували перед американським секретарем Департаменту оборони Віллямом Перрі настанову України, щодо ядерного роззброєння. Вони видобули із підземного сховку одну із далекосяжних ракет із ядерними боєголовками, що за часів СССР були спрямовані на ЗСА, а яку тепер на очах офіційних представників Пентагону призначено на знищення.

В. Перрі погратулював присутнім представникам Уряду України за швидке та скоріше призначеного реченця договором Старт І розмонтування ядерного арсеналу, залишеного на території України з часів СССР. Після тієї демонстрації В.Перрі підписав договір про допомогу в сумі 20 міл.дол., призначену саме для розмонтування ядерної зброї та інших проблем пов'язаних з цим.

Дводенні відвідини України секретарем Департаменту оборони в Україну були придумані для того, щоб доказати Конґресові, а зокрема тим в Конґресі, які намагаються ліквідувати всяку закордонну допомогу, що допомога Україні для розмонтування ядерного арсеналу є конечною. Крім того ці відвідини підкреслили важливість України у вдержанні стабільности в просторі колишнього СССР.

Міністер оборони України Валерій Шмаров разом, із своїм гостем велику частину дня провели на інспекції Америкою фундованих зусиль допомоги старшинам і військовикам ядерних арсеналів акліматизуватися на інших працях та отримати нові житлові приміщення.

Саме побудування нових приміщень для військовиків є на 95 відсотків фундовані Америкою та будовані спільними силами української військової бази і будівельною фірмою з Бірмінґгаму, Ала.. З усього видно, що в Україні як і в Америці існують подібні проблеми, коли вирішують ліквідувати військові бази.

Федеральна рада резерв шукає рятунку

Вашінґтон. — В середу, 5-го квітня, департамент фінансів повідомив, що З'єднані Стейти Америки намагаються змінити становище доляра шляхом валютної інтервенції.Минулого понеділка Федеральна рада валютних резерв скупила на закордонних валютних біржах майже 2 біл. дол., а в середу застосовано другу таку спробу.

Однак ситуація залишається тривожною. Американська валюта продовжує тяжіти до пониження курсу, хоч у середу на великих валютних біржах світу доляр дещо покращив своє становище щодо японського єна і німецької марки.

Економічні експерти вважають, що підстав для оптимізму нема, бо вислідні вторгнення державних банків переважно не бувають довготривалими, якщо валютна інтервенція не супроводжується іншими фінансовими заходами, наприклад, підвищенням банківських відсотку.

Тим часом Федеральна ра-да валютних резерв не має бажання підвищувати відсоток банківських кредитів саме тепер, коли з'явилися очевидні познаки сповільнення розвитку економіки. Як інформує департамент торгівлі, показник економічної активности зменшився на 0.2 відсотка, чого не траплялося протягом двох останніх років.

Крім Федеральної ради валютних резерв ЗСА, центральні банки Японії і Німеччини також скуповують доляри. У той самий час вони не вірять, що це виявиться радикальним засобом порятунку.

Заплянованo Наукову конференцію про ОУН і УПА

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Українська преса вже неодноразово інформувала про те, що в днях 27, 28 і 29-го квітня відбудеться в Івано-Франківському Міжнародна наукова конференція з нагоди 50-ліття закінчення Другої світової війни під кличем: „ОУН і УПА у боротьбі з нацизмом та імперіялізмом".

Це вже не перша подібна конференція, що її організує Науковий відділ Всеукраїнського Братства УПА, а було їх, як інформує нас керівник цього відділу Орест Дичковський в часі свого короткого перебування у ЗСА, три, а плянована на кінець квітня буде четвертою.

Тут в першу чергу нам цікаво дещо довідатися про саме Всеукраїнське Братство УПА, про яке тепер щораз більше приходить вісток, а ось недавно наш щоденник подавав інформацію УНІАР, що Провід Конґресу Українських Націоналістів привітав Всеукраїнське Братство ОУН–УПА ім. Романа Шухевича, як окрему громадську організацію, з такою назвою.

О. Дичківський в часі відвідин нашої редакції пояснив нам, що Братство УПА має вже по всій Україні біля

О. Дичковський інформує редакцію про конференцію

10,000 членів, головою його є Михайло Зеленчук, а членами можуть бути усі симпатики УПА, як також молодь, якій дорогі ідеї, що їх плекала УПА.

— Як це сталося, що ця організація створила Науковий відділ із такою широкою діяльністю? — питаємо нашого гостя.

— На Великому зборі Всеукраїнського Братства УПА в 1991 році рішено створити Науковий відділ, ціль якого саме науково досліджувати історію УПА, розшукуючи архіви, досі написані матеріяли та подаючи їхнє об'єктивне насвітлення.

— Розкажіть про дотеперішні наукові конференції, за які саме ви відповідаєте та їх переводите.

— Перша така конференція відбулася в Києві у 1992 році, а матеріяли її видруковано у 1993 році. Друга відбулася у жовтні 1993 року також у Києві, а її темою було „ОУН і УПА в боротьбі за Українську державу". Третя відбулася у Києві та у Львові літом 1994 року з подібними темами. Тепер підготовляємося до першої міжнародної наукової конференції в квітні, яка відбудеться в Івано-Франківсь-

(Закінчення на стор. 4)

КИЇВ. — Центр Ринкових Реформ (ЦРР) звернувся до Уряду України з вимогою змінити валютну систему заощаджень. За словами голови ЦРР Володимира Ланового, для проведення в Україні ефективної економічної політики потрібно відмінити систему продажу валюти експортерам і скасувати ліцензування та квотування при виході товарів на зовнішній ринок. Треба також реорганізувати систему управління виконавчою владою, змінити податкову політику. "Якщо Уряд досі не має прогнозів щодо розвитку економіки на 1995 рік,то це свідчить, що ми знову не матимемо чіткого фінансового року", — сказав Лановий.

ОДЕСА. — Тут відбувся семінар з проблем становлення національного телерадіомовного простору. Голова Національної ради з питань телебачення та радіомовлення Віктор Петренко повідомив, що після затвердження Верховною Радою державного бюджету, в обласних центрах України почнуть працювати уповноважені представники Національної ради, яка пропонує втричі підвищити ціну на ліцензії тим компаніям, які зловживають показом фільмів-бойовиків та жахів.

У СВІТІ

АВТОРИТЕТНИЙ у цілому світі італійський слідчий Антоніо Ді Пієтро, який донедавна очолював правоохоронну операцію „Чисті руки", спрямовану проти корупції у вищих ешелонах влади, несподівано зрезиґнував зі свого становища. За три останні роки А. Ді Пієтро викрив декілька сотень високопоставлених хабарників, в тому числі колишніх міністрів і депутатів парляменту. Під час грудневої урядової кризи деякі громадсько-політичні організації навіть пропонували призначити знаменитого слідчого на пост прем'єра. Очевидно, що його прихід у велику політику є дуже ймовірний. Колишній президент Італії Франческо Коссіґа сказав про А. Ді Пієтро: „Він стане новим політиком, якому всі довірятимуть".

ПІСЛЯ ІНТЕНСИВНИХ дискусій юристів і криміналістів судова влада індійського стейту Орісса випустила з тюрми під завдаток десять закордонних місіонерів, в тому число дев'ять американських. Їх заарештували 29-го березня за несанкціоновану урядом демонстрацію місцевих баптистів, яка закінчилася жорстокою сутичкою маніфестантів з поліцією. Кожен американський місіонер має сплатити 50,000 рупій грошової кари, віддати свої пашпорти та інші документи поліції і не виїжджати з Індії до спеціяльного зарядження влади.

СОТНІ ОЗБРОЄНИХ бойовиків Мусулманського національно-визвольного фронту, який домагається створення незалежної ісламської держави на філіппінському острові Мінданао, увірвалися в середу, 5-го квітня, у 100-тисячне місто Іпіл і вчинили там криваву масакру. Вбито понад 100 осіб, серед них поліційні та армійські старшини, державні службовці. Екстремісти пограбували банки і крамниці, знищили багато будинків. Формації урядової армії Філіппін, які, як відомо, є католицькою країною, дістали наказ стріляти в мусулманських терористів без попередження.

УГОДУ ПРО ЗАХИСТ національних меншин підписали міністри закордонних справ Хорватії і Мадярщини — Мате Ґраніч і Лясло Ковач. Дві держави, які колись входили до складу Австро-Угорщини, мають довгий спільний кордон. Їх також пов'язує культурно-історична спільність. Багатоетнічні мішані громади населюють долину прикордонної річки Драви. Чимало етнічних мадярів мешкає у Загребі, хорватській столиці, а хорватська діяспора у Будапешті користується значними правами у ділянці самоуправління. Розпад колишньої Югославії не заподіяв ніяких шкод мадярсько-хорватським стосункам.

У ВІВТОРОК, 4-го квітня, вірменського Єпископа Ншана Саркісяна вибрано новим патріярхом, відтепер він носитиме ім'я Католікоса усіх вірмен Ґареґіна II. Він очолив Вірменську Церкву після смерти у серпні минулого року 85-річного Вазгена II, який перебував на престолі протягом 39 років. У Вірменії очікують, що обрання Н. Саркісяна на пост духовного провідника допоможе подолати розкол у Вірменській Церкві.

ПРЕСОВА СЛУЖБА міністерства надзвичайних ситуацій Росії повідомила, що в 1994 році в країні сталося 1,159 надзвичайних подій техногенного характеру. У висліді загинуло 1,734 осіб, а 3,549 дістали тілесні ушкодження. Матеріяльні шкоди обчислюються на118,463, 219,000 російських рублів. За перші три місяці 1995 року в Росії сталося 334 аварії, в яких 345 осіб загинуло, 617 поранено, матеріяльні шкоди становлять 67,623,100,000 російських рублів.

УСПІШНО ЗАКІНЧИЛАСЯ випробувальна 3,200-кілометрова подорож електромобіля на сонячних батеріях, створеного в лябораторії Токійського електротехнічного університету. Вів авто керівник проєкту професор Масагару Фудзінака і четверо його студентів. Середня швидкість електромобіля становила 80 кілометрів на годину, на кожні 15 кілометрів витрачався лише один кіловат електроенергії. Батерії поповнювали електрикою вночі або під час обідньої перерви. Додаткову енергію давали встановлені на авті сонячні панелі. На думку експертів, нове авто на 30 відсотків сильніше від існуючих дотепер електромобілів і втричі ефективніше від тих, що діють на природному газі. При масовому виготовленні ціна авта з теперішніх 5 міл. єнів зменшиться до 1.5 міл. єнів, тобто до 15,000 дол.

В АМЕРИЦІ

ЗВІТУЮЧИ ПЕРЕД СЕНАТСЬКОЮ комісією для розвідувальних справ, діючий директор Сі-Ай-Ей адм. Вілліям Стадмен підтвердив помилку агенції в тому, що не виявила своїх контактів з Ґватемалею. Він уважає, що ще три роки тому Сі-Ай-Ей повинна була повідомити Конґрес про свої інформації, котрі вплутували ґватемальського полковника на службі Сі-Ай-Ей в убивство американського громадянина. Одначе В. Стадмен рівночасно намагався боронити агенцію зазначуючи, що агенти Сі-Ай-Ей довго і важко працювали над тим, щоб здобути докази, котрі вказували б на причетність полковника Хулія Роберта Альпіреза у вбивстві в 1990 році американця Майкла ДеВіна, власника шинку в Ґватемалі.

У СЕРЕДУ, 5-ГО КВІТНЯ, державні правоохоронні власті у 24-ох містах країни зробили наскок на понад як 40 крамниць, котрі займаються продажем та торгівлею підслухових апаратів, що є проти закону в ЗСА. Доступ до згаданого обладнання повинні мати тільки правоохоронні органи країни а не будь-хто, що може собі дозволити на купно. Діло в тому, що останнім часом у ЗСА появилася велика кількість таких крамниць, а їхній товар опинявся в руках злочинців, які користувалися цим приладдям у корпораційному шпигунстві, у продажу та купівлі наркотиків і шантажному викраданні. Наслідком цього наскоку заарештовано і звинувачено у контрабанді понад 15 осіб, включно з трома японськими комерсантами.

НАЙНОВІШІ ОПИТИ ГАЗЕТИ „Ню Йорк Таймс" і телевізійної мережі Сі-Бі-Ес вказують на те, що думки американських громадян на тему перших 100 днів володіння республіканців у Конґресі є дуже різноманітними. Зокрема дуже скептично задивляється громадськість на спроможність керівників перевести в життя обіцянку про зменшення податків і збалянсування державного бюджету. Не зважаючи на зусилля республіканців рекламувати їхні заходи, більшість громадськости цим не зацікавлені, бо всього тільки 38 відсотків сказали, що читали або чули про „Контракт з Америкою". Мабуть коментатори засобів масової інформації мають рацію, коли твердять, що розправа О. Джей Сімпсона притягає надто велику увагу громадськости, тому таке мале зацікавлення іншими справами.

СИСТЕМА ПУБЛІЧНОГО ТРАНСПОРТУ в Ню Джерзі отримала дуже добрі оцінки від тих, які її вживають кожного дня. Пасажири уважають, що автобуси системи „Ню Джерзі Трензіт" є безпечними і напричуд увічливими, коли йдеться про обслугу. Єдині застереження пасажирів — це перестарілі зупинки і надто повільна обслуга під час кінця тижня. Керівництво згаданої системи відповіло, що якраз розглядає тепер можливості поліпшення публікою підкреслених проблем.

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ у Вашінґтоні минулої середи, 5-го квітня, керівники Федерації стейтових лікарських рад повідомили, що у 1994 році Стейтові лікарські ради покарали 3,685 лікарів за погану поведінку та інші переступлення лікарського кодексу поведінки. Хоча це є значним зростом у порівнянні з минулим роком, то все ж таки це є тільки мінімальною частиною практикуючих лікарів. Застосовані покарання сягали від звичайної перестороги до відібрання дозволу практикувати свою професію. Серед оскаржень найчастіше вирізнялися алькоголізм, наркоманство та сексуальні переступлення. Коли брати відсоткова то це виходить на 11.8 відсотка більше, як в 1993 році, або 0.6 відсотка з усіх 615,854 практикуючих лікарів Америки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.

Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Місія в Гаїті закінчена

У п'ятницю минулого тижня президент Билл Клінтон відвідав столицю Гаїті Порт-о-Пренс і проголосив закінчення американської місії привернення демократичної влади в цій країні на чолі з народом обраним президентом о. Жан-Бертраном Арістідом. Миротворчу місію продовжуватимуть війська ООН, які включають також невеликий американський контингент. Вислані туди минулого вересня американські з'єднання повернулися назад до ЗСА, значно причинившись до привернення до влади президента Арістіда.

Коштував цей десант Америку 1.5 біл. дол. і викликав він був спершу деяку критику і обурення республіканських політиків, хоча провідні члени цієї партії, сен. Дол і конгресмен Ґінґріч, висловились позитивно про її переведення. Немає сумніву, що цей вдалий хід президента Клінтона частинно регабілітував його в очах американської і світової публічної опінії у наслідок майже цілковитого фіяско в Сомалії та бездарности в Боснії і Герцеґовині. А це після фатального краху демократів у листопадових виборах — не без вини президента Клінтона, від якого деякі демократи відкрито відпекувались — дещо реставрує „імедж" Білого Дому.

Гаїті не мають великого стратегічного значення для ЗСА, які в цій дії керувались моральними мотивами, бо не можна було довше толерувати сваволля хунти, що її очолював ген. Рауль Седрас. Щоденні звідомлення про вбивство невинних людей, про нужду, безробіття і хаос таки зробили своє і зрушили сумління урядових кіл ЗСА та причинилися до протидії. Немалу ролю в тому відіграв колишній президент Джиммі Картер, якому вдалося переконати членів узурпаторської хунти „спакувати манатки" і податися за кордон. Це мабуть для їх власного добра, бо не трудно уявити собі, що з ними була б зробила роз'юшена товпа.

Але зовсім слушно остеріг президент Клінтон уряд і населення Гаїті, що „попереду — важка дорога, спреведливість не родиться через ніч". Таки напередодні приїзду президента ЗСА до Гаїті невідомі особи вбили члена опозиції в уряді президента Арістіда. В існуючому там хаосі і у відсутності органів безпеки, президент Арістід звернувся до американського ФБІ допомогти у викритті ганебної змови, на що дістав згоду президента Клінтона.

Випадок цей — симптоматичний для теперішньої ситуації в Гаїті. Країна ця займає одну третю острова Іспаніоля. З населення 6.5 міл., тільки половина з якого є грамотними, а 75 відс. є безробітними, є одною з найбільш убогих в Центральній Америці. Роками цю країну обшарпувала родина Дювальє і навіть після втечі її останнього диктатора Жана Кльода Дювальє його прибічники хотіли затриматися при владі. Це вони були арештували президента Арістіда у вересні 1991 року і дослівно вигнали з країни. Його поворот до влади у жовтні минулого року за допомогою американського війська кидає промінчик надії на покращання долі того нещасного народу. У відсутності будь-якої політично-економічної інфраструктури, при існуючих злиднях населення, процес державотворення не буде легким. Можливо, що в майбутньому ЗСА будуть змушені відновити свою місію допомоги.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Ярослав Гайвас

ЧИ НАСТАВ ПЕРЕЛОМНИЙ МОМЕНТ?

III

В додатку то того, як виходить з докладніших обсервацій і студій, Росія тримає на різних стратегічних обширах поблизу України, а навіть на її теренах (Придністров'я, Крим), готові до акцій великі бойові з'єднання. З молодих людей, на яких виразно слідний солідний військовий вишкіл, твориться так звані козацькі з'єднання, які, як це показав досвід у Придністров'ї, готові кожної хвилини до бойових акцій. З політичного боку цікава є зміна постави Москви у справі підписання так званого договору дружби і співпраці між Україною і Росією. Президент Росії декілька разів відкладав свій приїзд до Києва для підписання цього договору, а останнім часом Москва мовчить про те, що кінець березня був уже визначеною остаточною датою. Дехто робить з того такий висновок: нащо Москві підписувати такий договір, коли вона надіється, що в недалекому часі вона зможе односторонньо, з власної волі, вирішувати ті справи. Ці і подібні дані не дають повної підстави для виношення якихось остаточних висновків, але „береженого Бог береже" — каже український народ. Від розвалу Совєтського Союзу Москва бере участь у таких різних авантюрах, що в скрайній ситуації, а саме тепер у такій вона знайшлася, вона може зважитися на ще одну, найбільшу.

Виглядає, що і на Заході відповідальні державні чинники не є певні у дальшому розвитку подій і пробують не допустити до несподіванок. Інакше не можна пояснити останнього рішення президента Билла Клінтона взяти участь у московському відзначенні 50-річчя перемоги над Німеччиною. За ним прибуде в Москву також прем'єр-міністер Великобританії Мейджор. Мабуть, не для покладання вінків, обсервації маршів і великих бенкетів обидва джентлмени вибираються в далеку Москву і так раптом, відкладаючи всілякі інші обов'язки. А крім цього президент Клінтон зразу заявив, що він відвідає також Київ при цій нагоді, що не дуже приємне Москві, але що спеціяльно підкреслив американський Президент. Зовсім логічно: настала якась несподівана загрозлива ситуація, що треба приймати рішення вже, щоб не допустити до її критичного розвитку. Вибір Києва, як додаткового пункту для відвідин Президента ЗСА має свою вимову. Тим більше, що серед офіційних чинників Вашінґтону і Києва було відомо, що Президент України Леонід Кучма має саме в травні відбути чергову поїздку до Вашінґтону. Отже важко припустити, що така концентрація уваги на Україні є випадковою. Ще інший момент має свою не менш вагому вимову. До Києва прибув Президент Міжнародного валютного фонду (МВФ) Мішель Камдессю, який після коротких розмов у Києві погодився виділити Україні таку високу позику, яка дасть змогу їй сплатити чотирибільйоновий борг, який Україна має в першу чергу за доставлену Москвою нафту та природний газ. Москва останнім часом дуже нагально вимагала сплати того боргу і прямо вживала його як „казус беллі" (причину до воєнного конфлікту). Президент МВФ пішов так далеко, що тут же запропонував, а обидві сторони прийняли, бо Україні це вигідне, а Росія сама очікує велику позику від МВФ, щоб високий представник МВФ брав офіційну повноправну участь у переговорах України з Росією стосовно сплати того заборгування. Має свою вимову також той факт, що Камдессю відбув окрему зустріч з головою Верховної Ради України Олександром Морозом, щоб упевнитися, що той проведе найближчими днями ухвалу запропонованого Урядом України проєкту державного бюджету на 1995 рік, бо без цього МВФ не зможе признати й почати виплачувати позику Україні.

З того всього ясно, що на Заході стало відомо, що Україна опинилася у вийнятково критичному становищі і що приймати рішення треба вже, бо може бути запізно. Москва, опинившись в дуже складній ситуації, не бачить виходу з неї і готова на різні авантюри. Та це не є в нічиєму інтересі. Навпаки, світові сили, не зважаючи на таке поступування Москви, готові й бажають знайти мирні розв'язки. Для того і президент Клінтон, і прем'єр Мейджор полетять на московське видовище. Чи вони доб'ються свого? Чи вдасться їм відхилити небезпеку? Становище Москви нагадує становище Гітлера перед вибухом Другої світової війни. Очманілий готовістю до найбільшої авантюри воєнною машиною, яка мала вже за собою успіхи, Гітлер так висловився: „Все готове до війни, щоб тільки якась свиня не перешкодила нам мировим посередництвом". Так само в Москві сьогодні, мабуть, ґрачови, а з ними, може, й Єльцин, хвилюються, щоб якась сила не перешкодила їм в авантюрі, яка може запалити світ. Сподіємося, що це не станеться. Два джентлмени, що прибудуть до Москви, мабуть, доб'ються свого, але щоб то не було, повторення Мюнхену 1938, коли Чемберлен після повернення до Лондону потішив своїх співвітчизняників: „Мир для нашого покоління забезпечений", а за рік почалася найжорстокіша війна.

А що на це Україна? Чи готова вона, чи готовий Президент і його співробітники, чи готовий Уряд до здвигу своїх і суспільних сил в ім'я перелому постійного спаду життєвої творчости, піднесення простої економічної продукції, енергійних зусиль? Важко сподіватися того від Верховної Ради і її голови Олександра Мороза. Хоч з України знову заговорили про те, що Верховна Рада ось-ось знайде консенсус з іншими гілками державної влади, але після стількох невдач годі сподіватися того. Одначе Президент мусить переломити параліч державної влади. Маємо надію на це. Знаємо, що Президент готовив свій виступ в березні—квітні на форумі парляменту, в якому мав проклямувати рішуче впроваджування змін, рішуче зміцнення Уряду, недалеке впровадження гривні. Рівно ж у пляні Президента було звернення до народу українського і до всіх жителів України, щоб вони приєдналися до цього великого здвигу. Без нього не буде виходу з катастрофи, не буде виходу на тверду дорогу розвитку.

Це мусить бути нашою відповіддю на московські загрози! Спільний суцільний фронт народу і його влади переможуть злу волю і аґресивні пляни наших ворогів. Світ нам подає руку, спільний труд і жертвенність нас усіх найпевніша дорога до перемоги!

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про дивного приятеля родини

Звичайно епітет „приятель родини" носить у собі зародок чогось дещо підозрілого, а заразом дрібку пікантного, що насуває на гадку приятеля „пані дому", якого для приличности називають так інакше.

Але у цьому випадку ідеться про зовсім інше поняття, яке саме тепер раз-у-раз приходить на думку з цілою навалою споминів, що розбудила особа цього дивного приятеля. Цього року у березні вся культурна Україна відзначила 100-річчя з дня його народження і, як твердить частий редакційний гість Тарас, що саме повернувся з Києва, там святкували роковини нашого поета особливо величаво, а на академії були не лише представники культурного Олімпу нашої батьківщини, але також політично-провідний бомон. Значить, що достойно і величаво відзначено там 100-річчя з дня народження Максима Рильського, пустивши у непам'ять роздвоєння його особи та всі ті поезії, які він був змушений в сталінські роки свого життя писати на славу совєтського режиму, „батька всіх часів і народів", який був йому так осоружним. Але у вільній Україні згадали все інше, що так геніяльно творив і що сильно переживав поет, а вже зокрема найпекучіше так актуальне тепер уболівання над долею нищення української мови.

Все знову виплило під час святкувань в Україні, як читаю у пресі та довідуюся з оповідань нашого редакційного гостя, що у своєму привітальному слові також це порушив. Але при тому мені ввижається не той возвеличений геніяльний поет, не той визначний член розстріляного відродження, не той, що вказав шлях цілій плеяді поетів, а цей близький, свій, щоденний гість і приятель нашої малої родинної клітини, що був зі мною у моїх студентських часах, коли я пізнала його одночасно з тим, що став другом мого цілого життя. Вони удвох були постійно нерозлучні та не було зустрічі з тим, що був на яву, без присутности своїми поезіями викликаного з уяви Максима Рильського. Сотні разів я чула улюблену поезію „Вже червоніють помідори...", вслухувалася у цілі розділи перекладу „Пана Тадеуша", а часом зі сміхом сама цитувала „Сонет нудьги й бажання", що починається таким правдивим ствердженням: „Немає гірш, як буть собі нудним".

Рильський став невідлучним приятелем у нашому подружжі, а коли доля дозволила на короткий час повернутися під час Другої світової війни до Львова, він став нам ще ближчим. Позичаючи його збірки, збережені у приватній бібліотеці вбитого большевиками ред. М. Струтинського, ми переписували їх по черзі ручно і творили в цей спосіб свою власну рукописну збірку поезій Рильського. Тоді потрапили в руки і заборонені видання „Крізь бурю і сніг", „Де сходяться дороги" і нецензурована ще збірка „Під осінніми зорями". І все це ручно переписане було нашим скарбом, який взяли відтак на великий ісход, залишивши все інше. Так наш приятель пішов з нами у світ — вірний, завжди готовий до читання і добрих слів. Це він підказував, що „добре бути молодим у теплі дні збирання винограду", це він твердив, що „щастя ходить і серця золотить" і помагав вірити, що „на світі є співучий Лангедок, і цвіте Шампанню Франція весела"... Тож уже осівши на постійно в ЗСА, ми кілька разів відвідали, може, завдяки йому, цю веселу Францію, де „в сонці тане кожний городок" і там ще раз і ще раз читали його „Синю далечіть", переписану на папері, який знищив час. Але „Синя далечінь", однак, пройшла „крізь бурю і сніг".

Не було, здається, ні одного гарного переживання у спільному житті, в якому бракувало б Рильського, тільки поступаючий вік і настрої казали вибирати вже не такі радісні його поезії і стало, як у нього, більше відгомону, як гомону життя. Але обов'язково на кожні уродини ми взаємно цитували собі його слова „на власний день народження" і стверджували, що „юнацький пал не до лиця", аж вже на стало кому згадувати цей вірш і залишилися лише ручно переписані збірки, що з кожним роком старіються разом з їх власницею, лише поезію не займає тлін.

Чи можна дивуватися, що ніяк не можу прихилитися до повних патосу і дутої пошани загальногромадських святкувань круглої річниці Рильського, коли він мені став так приватно рідним, хоча ніколи не пізнаним особисто? Але коли вперше довелося мені, вже одній, бути у Києві і всі „прочани" зі ЗСА поїхали на Байкове кладовище, я (хай мені пробачать і Стус, і Симоненко) побігла до могили Рильського, щоб подякувати йому за те, що він подарував мені у житті стільки чудової поезії, стільки гарних пережи вань і був таки моїм приятелем родини.

О-КА

Володимир Жила

ДОСЛІДЖЕННЯ, ДОСКОНАЛЕ ФОРМОЮ І ЗМІСТОМ

К. П. Волинський, „Яр Славутич: літературний портрет". В-во „Наукова Думка", Київ, 1994. 236 стор.

„Яр Славутич: літературний портрет" — літературознавче дослідження, в якому вперше розглядається самобутність поета і вченого діяспори та його внесок в українську літературу XX сторіччя. У ній Кость Волинський виявляє неабияку ерудицію і то не тільки як літературознавець, але і як історіограф, поєднуючи її з добрим відчуттям тих особливостей літературних творів, що роблять їх явищем мистецтва.

Дослідження „Яр Славутич: літературний портрет" складається з таких розділів: „Знайомство. Відкриття", „Невтомний трудівник української ниви", „Першосвідчення про страхітливий злочин", „На поетичних гонах" і „Замість висновків". У ньому К. Волинський використовує широкий літературний матеріял, розповідаючи про Славутича як поета-правдоносця, літературознавця, тонкого знавця людської душі та гарячого оборонця прав українського народу. Щоб розкрити згадані зацікавлення поета, пише автор, „треба не тільки бути найкраще обізнаним з творчістю письменника, відчувати її неповторні особливості, а й самому мати тонкий естетичний смак..." (стор. 49).

Ставлення поета до минулого України глибоко повчальне. Воно є зразком високої вимогливости, логічної принциповости, як це вже підтвердила громадськість України. Славутич перший в світі розгорнув інтенсивну роботу над мартирологом культурних діячів України, „одержимих ідеєю відкрити світові страшну правду про заплановане жорстоке і нещадне нищення української літератури". В цій галузі, на думку К. Волинського, поет „назавжди посів чільне місце". Автор пише: „Книжка Яра Славутича 'Розстріляна муза' стала першим конкретним (і яким вражаюче-переконливим!) зразком того, як вільне українське слово, маючи можливість пролунати в діяспорі, сповняло свій синівський патріотичний обов'язок: зривало машкару лукавої засекречености, викривало безпардонну брехню, котрими більшовицький режим старався за всяку ціну закамуфлювати, приховати і від власного народу, і від усього світу нечувані криваві злочини, вчинені ним над українським народом, його інтеліґенцією, його літературою" (стор. 43-44).

Обговорюючи книжку „Розстріляна муза", автор звертає пильну увагу на три преважливі чинники: її викривальнозвинувачувальний характер, процес вивірення правди, щоб виявити істину та силу наукової виважености „у доборі, аналітичному препаруванні та осмисленні життєвого матеріялу в поєднанні з внутрішньо емоційною напругою викладу...". Все це, пише Волинський, поет робить спокійно — по-науковому, виважено! (стор. 45). А тут з лиця землі зникає большевицька „імперія зла" і то безславно, проклята людьми і світом, а дослідження Славутича залишається діючим і широко сприймається громадськістю. Хіба ж це не іронія долі!

Перша збірка Яра Славутича „Співає колос" (1945; друге доп. вид. 1994), пише Волинський, була близькою діяспорі і своєю тематикою, і наскрізним українським патріотичним духом. Друга збірка „Гомін віків" (1946) принесла багаті національні образи, створені на основі стародавніх народних пісень, билин, дум, віддзеркалюючи український національний характер і дух української історії та сучасности.

„Дальшим продовженням і розвитком ідей та мотивів, що сумарно поєднуються великою темою визвольної боротьби України, — пише Волинський, — стала збірка „Правдоносці" (1948). Діяспорна критика зустріла її з щирим захопленням. Вона стала „збіркою збірок" (стор. 155). Читачі захоплювалися не лише ставленням поета до нашої доби, підсумками її жорстокости, але передусім динамічним виваженням поклику духових цінностей, що були загнані війною в глибину української душі, як утвердження ідеалів Шевченка, Франка, Лесі Українки та інших подвижників свого часу.

Чимало уваги присвячує автор термінам „правдоносці" і його протиставленню „прапороносці". Цікаво тут звучать його логічні й щирі роздуми з минулого, коли він брав участь у звільненні Польщі, зокрема бранців страшного Освєнціму. Він пише: „Тож вважайте, що був я одним з прапороносців. І тоді ми справді відчували себе визволителями — і рідного народу, й інших народів Східньої Европи... Розплатившись такою дорогою ціною за перемогу, ми не тільки визволення принесли народам, а й нове (більшовицько-імперське) ярмо. Своєму народові в тім числі" (стор. 162). Слова ці звучать гірко, але наскрізь правдиво, бо автор виступає щиро, нічого не приховуючи.

Загалом у творчості Яра Славутича ідея нести правду та її подвижники, яких поет називає правдоносцями, є жертовно-подвижницькою. До цієї категорії людей він свідомо відносить і тих героїв з прадавніх часів, які виступали за рідну землю, за національне самовизначення, за державотворчі зусилля.

Особливого характеру і значення набирає тема правдоносців у поемі „Моя доба" (1993). Автор готовий вважати її своєрідною мистецькою прелюдією до теми правдоносців. Бо тут читач має змогу побачити, відчути й уявити, з кого, чому і як формувалася когорта майбутніх правдоносців — активних учасників українського визвольного руху.

Тема правдоносців з'являється також у двох останніх збірках Славутича „Живі смолоскипи" (1983) і „Шаблі тополь" (1992), але вона розгортається тут серед нових історичних обставин здебільшого в Україні. Вона переростає в тему правооборонців — активних борців за визволення України з московського ярма.

Сила Славутича як поета, на думку К. Волинського, проявляється в поєднанні тематики і мотивів історичних із сучасними, які він вміє своєрідно об'єднувати в одне органічно ціле, історіософічне, пройняте ідеєю національного визволення, „що віками й тисячоліттями була для нас невтихаючим болем, 'світлою мукою' і вищим, святим прагненням" (стор. 200).

Утверджуючи все цінне, що вийшло з-під пера Яра Славутича та, „використовуючи його таки термін, з цілком ґрунтовними підставами, — пише автор, — можемо назвати його українським патріотом-правдоносцем, для якого смисл і мета всього життя й діяльности — синівське служіння Україні, її свободі, незалежності, державності, культурно-духовному розвою" (стор. 202).

Недоліків у книзі небагато і вони незначні. Наприклад, на стор. 146 повинно бути „Гомін віків", а на стор. 157 — „Правдоносців". Вважаю, що в християнській Україні у фразі „Та бог з ними" (стор. 202) треба писати слово „Бог" з великої літери. Крім цього в книзі є ще кілька дрібних друкарських огріхів. Загалом книжка в твердій обкладинці, кишенькового формату виглядає наскрізь культурно. Друк її чіткий, а папір добрий.

Підсумовуючи, хочемо сказати, що книжка „Яр Славутич: літературний портрет" — досконале формою і змістом монографічне дослідження. Майстерність його найкраще можна схарактеризувати, парафразуючи Ю. Смолича, що Кость Волинський заговорив тут до читача не тільки мовою свого розуму, але й мовою свого серця. Це кропітка аналітично-синтетична праця, в якій автор змальовує життя і творчість Яра Славутича на тлі цілісного українського літературного розвитку. Великим позитивом книжки є факт, що скрізь з належною глибиною розглядається стиль поета та мистецькі особливості його творчости, що аналізується. У книзі вдало поєднані мистецька аналіза та розкриття естетичної цінности образів.

Це справді цікава, потрібна й своєчасна книжка, яка, без сумніву, приверне увагу як спеціялістів-літературознавців, так і широкого кола читачів, зацікавлених діяспорною літературою.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПІЗНАЙМО Й ШАНУВАТИМЕМ

Дякую Романові Ференцевичеві, що відсвіжив у моїй пам'яті латинське прислів'я. Це й усе. Мова була „Іван Кедрин журналіст, підкреслюю, журналіст, був на рівні таких постатей, як Шевченко, Франко..." Дай нам, Боже, щоб ми не тільки в журналістиці, але й в усіх ділянках життя, від кравця починаючи до президента держави включно, мали зразки, які могли б рівнятися з поземом наших літературних, мистецьких світочів. А ще краще буде, коли наші українські індивідуальності стануть гідними наслідування в світовій історії.

Іван Кедрин дав Україні 77 років творчої журналістичної праці. Ніколи не зрадив нації, не служив нікому. У перший тиждень совєтської окупації Львова залишив батьківщину. Був далекий від німецького окупанта, не пішов ніколи, навіть у сучасних умовинах, хоч мав для цього всі можливості, на добре платну працю. Лишився до останнього дня трударем тільки української преси.

Вкажіть мені на одну людину-журналіста, якого можна б поставити вище, або хоч поруч Івана Кедрина? Так, мало кому із ним рівнятися. Мине ще багато часу, поки кожна ділянка українського творчого життя матиме високий рівень, а ще більше часу потрібно, щоб ми заблистіли перед цілим світом. Тому не принижуймо отих, які мають нам правити за зразок!

Мар'ян Коцьь

Гантер, Н. Й.

„За світову єдність і відродження українського народу, української культури й української освіти"

Повищі слова — це клич і тема 4-го Світового з'їзду Української Світової Спілки Професійних Учителів (УССПУ), який відбудеться в Києві у днях 21—23-го серпня ц.р. До участи в з'їзді вже запрошені Президент України Леонід Кучма і міністер освіти України Михайло Згуровський. У цьому з'їзді будуть брати участь делегати УССПУ з таких країн і реґіонів: Україна, Америка, Канада, Бразилія, Арґентина, Бельгія, Франція, Пряшівщина, Румунія, Польща, Молдова, Латвія, Литва, Естонія, Казахстан, Болгарія, Кубань, Німеччина, Башкірія, Англія, колишня Югославія, Зелений Клин і Москва.

УССПУ була заснована в 1986 році у Філядельфії, де й відбула свої перші два світові з'їзди, а третій уже в Києві в 1993 році — два роки по проголошенню України незалежною державою. Починалася УССПУ з ціллю об'єднання всіх українських професійних учителів цілого світу різних предметів навчання для співпраці, підвищення професійного рівня і допомоги відродження українського шкільництва як на Україні, так і в східній і західній діяспорах.

Як нам відомо — українське шкільництво в Україні було змосковщене і йшло по лінії цілковитого знищення українства. У східній діяспорі воно взагалі не існувало. А у західній діяспорі воно животіло задля української патріотичної громади, бо уряди різних держав його не підтримували і воно було засуджене на постепенне вимертя. Отже і в Україні, і в діяспорах українське життя було призначене на цілковиту загибель. Рослі і розвивалися цвинтариця, на яких масово хоронили відданих українській справі гарних наших людей, а решта українського життя заникало. Корчились громади, продавали церкви і будинки побудовані тяжко запрацьованими грішми наших шляхетних людей. Порожніли церкви і народні доми. У самій Філядельфії закрито три цілоденні школи. Мури ставали порожніми а з ними й наша українська духовність. Чужина пожирала нас, і фізично, і духовно. Народ топився у чужому морі. Надходила смерть українському народові.

Та Всемогутній змилосердився над нашим терпінням і посилає нам провідників-патріотів, які почали виводити наш нарід з дому неволі до нового вільного і відродженого життя. Тут треба згадати Патріярха Йосифа Сліпого і таких борців як Василь Стус і багато інших. Їх жертвенність для добра українського народу не пішла на марне. Почалося духовне і національне відродження. І ось певне завершення важкої боротьби українського народу — проголошення незалежности і самостійности України 24-го серпня 1991 року.

Та довговікова неволя українського народу залишила йому велику руїну, яку нелегко направити, а ще тому, що залишилися ворожі недобитки, які б ще хотіли Україну й український нарід назад загнати до гробу. Та подих волі сильніший за все. Єдність і національна свідомість всіх прошарків українського суспільства і не тільки в Україні але й у діяспорах починає зростати з кожним днем. Навіть багато засимільованих українців вертається назад до свого кореня. Пригадується момент на першому зібранні Руху в Києві, де робітник з Донбасу вибачався, що говорить по-російськи, бо відібрали йому рідну мову, але прирік, що його діти і внуки будуть говорити рідною українською мовою. Пригадується також такий гарний образ відродження українського духа в родженого в Америці українця у Клівленді — Пармі, який цілий рік 1991 перед своїм домом на машті держав синьо-жовтий прапор при головній вулиці Плезант Веллі і ним гордився перед усіми сусідами, бо Україна стала вільною державою.

По цілій лінії світової єдности і відродження пішла Українська Світова Спілка Професійних Учителів, яка своїм членством доходить уже до 2,000 і в самій Україні засновано понад 100 осередків. Число членства і відділів постійно зростає. У спілці гуртуються вчителі українського роду різних предметів навчання, яким залежить, щоб українська дитина, де б вона не проживала на земній кулі, одержала українську освіту і українське виховання. УССПУ розвиває широку діяльність в міру свого росту і можливостей. Останніми місяцями УССПУ розпочала світове листування української шкільної молоді. Вже понад 600 українських дітей в цілому світі листується і це число збільшується. Також УССПУ розпочала організувати гуртки плекання української мови. Вже перші гуртки постали в Україні.

Українську громаду будемо повідомляти про нашу діяльність в українських газетах, які, як в Україні так і в діяспорах, не відмовляють нам місця. За те ми їм щиро вдячні, бо й вони є цією важною частинкою у відродженні нашого народу. При цій нагоді, в дусі єдности народу, хотілось би згадати слова генерального консула Ізраїля в Ню-Йорку Колєт Авіталь, яку в минулому році на телевізії у Фінляндії інтерв'ював Джім Ґарнер. Він, між іншим, запитав її: „А яке ваше відношення до жидів в Америці?" Вона, всміхнувшись, відповіла: „Ми є одна нація в цілому світі, не зважаючи де ми живемо".

Українську громаду просимо о зрозуміння нашої праці, моральну і матеріяльну підтримку, бо без неї важко здійснювати задумані пляни на добро нашої дітвори — будуччини українського народу.

Свої поради, ідеї та підтримку просимо надсилати до: UWAPE, Attn.:Zynowij Kwit, 804 N. Woodstock St., Philadelphia, Pa. 19130.

Зиновій Квіт
Голова УССПУ

Парафія в Пармі починає оновлення собору

На Річних загальних зборах парафії, що відбулися 29-го січня ц.р., парафіяни українського православного собору св. Володимира в Пармі, Огайо, майже одноголосно одобрили пропозицію отців, Управи парафії та Комітету оновлення розпочати плян виконання внутрішнього виду собору іконописами та декоративними оздобленнями. Після зустрічей з понад 20-ма іконописцями і переглядом відповідних виконаних праць 12-ох художних студій парафія вибрала Іконописне Студіо з Клівленду, Огайо, до виконання найбільшого проєкту від часу будови собору — понад 25 років тому.

Проєкт має бути доконаний до існуючих 43-ох ікон барокового стилю іконостасу, наслідуючи візантійський стиль іконопису. Центром прикрас буде купола з іконами Отця Вседержителя, Божої Матері, святкових днів та українських святих.

У неділю, 12-го березня ц.р., перша неділя посту й неділя православ'я, була присвячена відсвяткуванню повернення ікон у святі храми спеціяльним Молебнем, що його відслужив о. протоієрей Степан Ганкевич, отець-емерит собору св. Володимира, започатковано проєкт оновлення собору. Отець С. Ганкевич прочитав спеціяльну молитву за здоров'я іконописців Христини Юбегіс та Миколи Лоя з Іконописного Студіо і привітав їх від імени о. Івана Наконечного, настоятеля собору св. Володимира, який в той час перебував у Константинополі, від Управи парафії та від всіх парафіян.

Запляновано, що головна частина цього проєкту коштом 225,000 дол. буде закінчена до часу 48-ої Конвенції Української Православної Ліги, яка відбудеться під гостинною опікою собору св. Володимира в Пармі в днях 26-го до 30-го липня ц.р., а цілість проєкту буде закінчена до грудня 1995 року.

Марія Турчин є головою Управи парафії, а д-р Ігор Махлай — керівником іконописного проєкту.

Центральна Фльорида вшановує Т. Шевченка

При українській католицькій церкві Пречистої Діви Марії в Апопці на Фльориді Товариство св. Володимира в неділю 26-го березня ц. р. величаво вшанувало пробудителя нації, Великого Кобзаря Тараса Шевченка.

Культурно-освітня референтка Таїса Мелешко коротким словом започаткувала святкування. Опісля А. Коваль відчитала змістовну доповідь про Шевченка. Мистецьку частину виконав дует „Писанка" з Чернівець під керівництвом народного артиста України Павла Дворського. Піснею „Думи мої" розпочато мистецьку програму. Співали на переміну при звуках оркестри О. Савчук і П. Дворського пісні до слів Шевченка, а також популярні і патріотичні власної композиції. Чудові голоси і мистецьке виконання навіяли присутніх свіжим подихом України і будили віру і надію на світлу будучність, за що присутні нагороджували виконавців бурхливими оплесками. Пісні „Будуймо храм" або „Не даймо себе одурити" немовби були на сполох і закликали до виконання заповіту Шевченка, в якому він благає: „Обніміться ж, брати мої, молю вас, благаю". Дуже мило прозвучала мелодія пісні виконаної на цимбалах, що присутнім пригадала звуки інструменту нашого села. На закінчення Г. Мізюк продеклямував вірш „Україно". Гимном „Ще не вмерла" закінчено святкування. Вістка, що до нас загостить популярний артист і співак П. Дворський викликала серед жителів Фльориди надзвичайне зацікавлення. З приємністю треба згадати що присутність була численною і родинною. Було б гріхом не згадати присутнього на концерті 105-літнього члена нашої громади Мішка, який при помочі палиць прийшов, щоб своєю присутністю звеличати і віддати пошану батькові нашого народу Т. Шевченкові.

Слід згадати, що жінки під проводом А. Пеняк приготовили смачний обід.

Володимир Плакида

Гості з України у „Свободі"

Серед багатьох гостей з України, які відвідують УНСоюз і його В-во „Свободу" була недавно група молодих банкірів-урядовців Промінвестбанку, який вже має кілька філій в Україні. Їх спонзором був Американський інститут банківництва в Ню Йорку, екзекутивним директором якого є д-р Юрій Павлічко. Метою поїздок з України є в основному обзнайомлення молодих банкірів із системою банківництва в ЗСА. Вони перебувають тут два-три тижні, учащають лекції, відвідують різні фінансові установи, запізнаються з методами праці тощо. Д-р Ю. Павлічко дбає і про те, щоб вони також запізналися з деякими проявами українського життя в Америці.

Варшавська мелодія зі сонцем у кишенях

З творчим доробком Якова Гніздовського доводилось мені знайомитись, в міру обставин, досить дозовано. Скажіть, де ніби у Львові „во время оно" можна було наоглядатися його робіт досхочу? Не зважаючи на згадані об'єктивні неможливості, його постать не була для мене таємницею, бо досить часто, випливала у спогадах його колеґи, зі студій у варшавській Академії красних мистецтв, мого батька Омеляна Ліщинського. Те все почуте від нього і ті скравки, що вдавалося побачити принагідно, могли у моїй свідомості сягати пограниччя неосяжного міту. Де Львів, а де той світ широкий і відкритий, в якому росла і ширилася слава того українського мистця. Тільки по приїзді сюди це його мистецтво вдарило мене потужною хвилею зі стін майже кожної української оселі, де графіка маестра завжди займає експоновані місця, гідні мистецької вартости його робіт. Часом, при різних нагодах, вдавалося побачити щось нового по широких мистецьких продажах, де графіка Гніздовського користується невигасаючим, домінуючим попитом. Однак, побувати на повноцінній виставці, а ще в Українському Інституті Америки, якось не вдавалося.

Отже ця, що розташувалась у його настроєвих залях, ставала для мене першою і тільки на ній вдалося пережити перше побачення, віч на віч з автентичним джерелом творчого процесу мистця. Урочистість відкриття виставки, відбулася третього, а мала тривати тільки понад тиждень і тільки до 12-го березня, що аж мені, той експресовий темп, видався дуже дивним і не зовсім зрозумілим явищем. Видно тому то на відкриття поспішав так добірний гурт, добре знаних собі навзаєм людей, які є перманентними відвідувачами, інститутських-верхньоміських імпрез, але уважають за потрібне відвідувати і те, що „дають" на долині міста з „україномовних" вернісажів і також належить до кола зацікавлень конесерів і любителів. Свідомо уживаю цього слова, бо вираз аматор, мені якось не пасує до окреслення вищезгаданого сконсолідованого ґрона. Гадаю, що треба таки добряче любити, це наше усе без вийнятків українське мистецтво, аби так вперто і стабільно сприймати його в цьому виключно тільки в цьому товаристві, що роками тримається без зміни, хіба хтось вибуде, як сл. п. редактор Іван Кедрин. Тож треба, так єдиним фронтом реаґувати на оголошення у „Свободі", чи отримавши „меседж" з уст всюдисущої „пантофльової почти", яка до речі фантастично функціонує — краще за „Федерал експрес", аби таки прийти на чергову імпрезу, де можна вдоволити свою цікавість чогось нового, ще не подибуваного в мистецтві, чи з радістю пірнути у щось добре забуте, яке виглядає цілком як нове, але дуже рідне і дуже тепле.

Я. Гніздовський
(автопортрет)

Отже стою собі у гурті, збуджено дискутуючих людей, яких звела у цей простір, ідея пошуку для себе, власного виміру Гніздовського, свого прочитання мистецької спадщини його, а може намагання гуртом збагнути розгадку того мистецького феномену, який закодований у творчій думці маестро. Звідки беруться ті спалахи творчої мистецької інвенції, що є тим поштовхом до кристалізації вихору вражень на площині ще „незайманої цноти" білосніжного паперу? Почавши від перших штрихів олівцевого шкіцу, чи начерку пером і пройшовши ряд метаморфоз у постаті доповнень чи сеґреґацій, остаточно вилитись у перший відтиск? Тут вже аж до останнього можливого аркуша з тої кліші, буде панувати там постійна, вишукана прецизійність композиції і аптечно виважена ґрафічна пляма, де вже ніщо не зможе порушити досконалої гармонії білого і чорного.

Все що бачимо на виставці, гадаю підпорядковане головній ідеї, дати можливість глядачеві зазирнути за межу „мистецької кухні" — де починається і як викристалізовується творча думка, бо в кінці на відтинку, до якого ми вже встигли звикнути, все вже вишукане, вигострене до границь досконалості, бо вишліфуване ще там на стадії пошуку. Власне ці моменти є важні на цій виставці. Хто з вас бачив такого Гніздовського, такого з тамтої сторони дзеркала? В кого не виникала нуртуюча думка: „Нарешті бачу, як він то робив, той чарівник різця і штихеля, що все воно виходить таке надзвичайно досконале"? Все було так, як це представлено на виставці. Тут все видно і в сенсі ретроспективи, бо на проміжку близько 30 років і в сенсі творчого процесу. Все як на долоні-дивіться, яким був між 1944 а 1978 роками, він і його мистецький варштат у цьому часі, що пережив він у творчості на Заході, як розвивався жиittєвий його досвід, адже мінявся час, а з ним і автор виставлених праць. Кожен хто хоч раз зіткнувся з мистецтвом Якова Гніздовського, мусить собі усвідомити, що все тобою бачене, чи те що це колись побачиш — то не весь Гніздовський. Нам дозволяють обсервувати лиш видиму надводну частину того „айсберґа", а що там під водою, що серед праць небачених? Зачекай до наступної зустрічі, в надії довідатися чогось нового, хоч маєш святе переконання, що знаєш того Гніздовського „на вильот".

Переглянувши нинішню виставку складається думка, що господиня і розпорядниця її Дарія Гойдиш — зробила все, аби подати і показати експоноване у якнайкращій формі. Хотілося однак знати, бо це ніякою мірою не виникає з тексту інформаційного буклету (до речі дуже приємно подуманого і дбайливо опрацьованого) хто підбирав роботи до експозиції? Гніздовський є у кожному цалі Гніздовський і роботи представлені нам, є завжди на високому рівні, однак закрадається сумнів, щодо доцільності дещо тенденційно одноманітного підбору робіт. Вони хоч цікаві, кожна сама по собі — разом не творять аж надто атракційної експозиції. Цікава ідея самої виставки, де б хоч раз вдалося чітко показати творчий процес мистця, не отримала яскравого і дуже виразного втілення, ясна річ не з вини самого маестро. Якби там не було, нова зустріч з Гніздовським відбулася і гадаю нікого не залишила байдужим.

Як то діялося у тій творчій ментальності того незвичайного маляра, що все є ніби позичене у природи, але ніколи не сміє бути „живцем здерте" з неї. Все що зафасцинувало його з фауни чи фльори на площину паперу потрапляло вже виключно продуктом його і тільки його творчої інвенції. Воно ніби випадає зі загально знаного контексту природи. Об'єкт зацікавлення якби тратить те звичне описове оточення-скажімо ляма на тлі ляндшафту, ляма є, а де подівся приписовий ляндшафт? Він залишився поза рамками її існування. Вона живе у просторі та вимірі, що створилися у творчій уяві маляра. Живі істоти, квіти чи дерева творять в його інтерпретації вишукану мистецьку ґрафічну пляму, настільки переконливо, що все оточення глядач, вже може собі „доспівати" зі своєї власної уяви. Чому? Чому? Чому? Тиснуться питання, бо нічого при всій видимій зрозумілості, не відразу, буває у Гніздовського. Все щось таки мусить залишитися „на десер", щоб відчути працю думки, а не тільки глибокого задоволення.

Погляньмо на той симетрично уміщений стовбур вишні, голий і зранений, бо віття обрубане до самісінької кори. Однак не завмерло життя у тому цурпалкові скатованого дерева, з обрубаних слідів галуззя „пруть" зачувши весну нові, сильні, живучі пагони, що повернуть скаліченій деревині подобу буяючої рясним квітом вишні. І все це буде далі „da capo al fine", то ще не кінець, бо його ще собі не бажає маестро Гніздовський.

Вдивляюся у те все розвішене на стінах і знаю, що мушу надивитися скільки можна сам, і маю це робити ще за двох, що вже ніколи не зможуть побачити робіт свого приятеля, мушу налюбуватися Гніздовським за двоє малярів: за маму і за тата. Спитаєте, чому так важливо це, пощо тим вже нині не існуючим людям — Гніздовський? Знаю, що коби жили, то кожна виставка колеґи була би важна. Так якось то було заведено поміж людьми, що знали вагу поняття „колеґа". І не тільки це слово мало сенс, але і діло, бо творили в часах, для мене „доісторичних", зграну студентську „пачку" на чотири вразливі молодечі душі. Це таки було, хоч і більш ніж пів століття тому в Варшаві.

Всі четверо були тоді такі молоді, вибухово талановиті, а за найбільший маєток, у тих „спудейських гараздах", то мали те, що мали себе за справжніх друзів: Яцьо, Олька, Славка, і Мілько. Всі четверо поза тим не мали нічого, натомість, як водилося в тому віці і в тому часі — „мали повні кишені сонця". Спільно підтримуючи себе, солідарно „били студентську бриндзю" і все крім молодості, творчих мрій, української студентської громади у Варшаві — де не випадало „пасти задніх", мали глибоко в „носі". Багато важило й те, що Яцьо з Мільком учащали на лекції до майстерні того самого професора Котарбінського, з під руки якого не виходилося „ліворуким". Цей шалено ерудований і делікатний чоловік вмів у спудеях „роздмухувати іскри Божі" і розвивати те, що подарувала природа. Встиг таки їхній метр защепити у їхнє єство подив до оточуючого світу, аби оба до кінця, хоч кожний по своєму, „купалися" у подиві до нього. Власне тим подивом насичені очі Гніздовського з чудового автопортрету мистця. Від тих очей трудно сховатися, вони „ходять за тобою", вони переповнені задумою і легким сумом. Все обличчя, ніби фаюмський портрет, своїм виразом промовляє до сьогоднішнього світу, всетаки звідтам з життя, що перервали „великі вакації", які прийшли для багатьох українських студентів у вересні 1939 року і ніколи не скінчилися для деяких однокурсників з того річника. Ферії для трьох з квартету затягнулися до нині. Може то ферії навіяли на екслібріс Ґніздовського для Ольки привид двох сарен, що це, знак, алеґорія, чи ще щось? Дві лані дві товаришки не розлучені до нині, дві що трималися в долі і недолі, що з молодості винесли багато „сонця у кишенях". Дві з маленького образочка ґальопують по пам'яті далі і далі, хоча одна шугає у двох пам'ятях, а та друга мусить жити і долати життєвий шлях за чотирьох.

Так то собі відчитав я, а що справді мав на гадці маестро, того вже нажаль ніхто не довідається. І чи варто робити такі „інвестиції"? Гадаю, що вдалося мені вияснити чому я мушу тепер оглядати Якова Гніздовського їх очима і тому при кожній нагоді чекати за них нової зустрічі на виставці, де ледь чутна стара Варшавська мельодія на чотири душі буде ще мати однак своє продовження без огляду на ті страшливі довжелезні вакації.

Любарт Ліщинський

Традиція вечерниць „Червоної Калини" продовжується

Минуло вже п'ять років від часу, коли ми на сторінках нашого щоденника писали обширно про цю традицію, що тут в ЗСА продовжується на передвоєнний взір із щорічними вечерницями „Червоної Калини". Колись славна і відома на цілу Галичину забава, що її рік-річно влаштовували у Львові переємники ідеї „Червоної Калини" із видавництва цієї назви, що створилося після Першої світової війни, перейшло враз із членами Видавництва „Червоної Калини" на американську землю. Тут відновилася вона у 1959 році, але ще із „американізацією" нашої традиції, бо получено цю товариську імпрезу із представленням перед громадянством молодих дівчат, що входять у товариське життя у ролі „дебютанток".

Від того „історичного" вже 1959 року, тепер на вечерницях „Червоної Калини" представляють на товариському полі молодих дівчат, що входять у життя, а з ними їхніх товаришів-ескортів.

Скільки їх вже пройшло через ці роки важко зрахувати. Але напевно сьогодні вже багато із колишніх „дебютанток" підготовляють до того моменту своїх дочок, а нечисленні бабуні зі зворушенням переживають вже друге покоління своєї родини, що входить в український товариський світ.

Багато від часу перших вечерниць в Ню Йорку змінилося, а передусім змінилися зовсім організатори, ці з рядів Видавництва „Червона Калина", що вже давно приглядаються вечорницям з далекого і недосяжного другого світу. Щасливо, однак, цю гарну традицію перебрало молодше покоління, а це ті, які перебрали також саму назву „Червона Калина". Це члени пластових куренів „Червона калина", які з роками також зміняються, але гідно та гордо несуть повну відповідальність за організацію і переведення вечерниць і презентацію дебютанток. Щоправда не кожного року тепер їх є багато в порівнянні із тими першими роками, коли бувала і тридцятка, а то й більше.

Але вечорниці відбуваються і притягають публіку саме із-за тої атракції представлення молодих дівчат, з яких звичайно більшість пластунки. Так було і цього року в дні 18-го лютого, коли до традиційної вже залі в готелі Марріотт Ґленпойнт зібралося понад 700 осіб, щоб приглядатися представленні 12 молодих дівчат та їхніх ескортів. Поважні громадяни, поміж якими було багато представників громадських організацій із головою Крайової Пластової Старшини в ЗСА пл. сен. Юрієм Савицьким на чолі, зібралися спершу на вечерю у числі 320 осіб, а до них відтак долучилися ті з молодшого покоління, які радше зацікавлені танцями та привітанням своїх молодших друзів-дебютуючих, як споживанням вечері.

В часі бенкету гостей привітав голова Організаційного комітету пл. сен. Богдан Титла, зокрема вимінюючи почесних гостей — представників дипломатичних установ України в Ню Йорку, а це амбасадора Анатолія Зленка з дружиною і дочкою, Вадима Гудиму з дружиною та Олександра Моцика з дружиною. Вже не вперше почесним гостем був генеральний консул України в Ню Йорку Віктор Крижанівський з дружиною Людмилою, з якими тим разом були також консули Ілля Олійник, Євген Корнійчук та Ігор Гайдучок з дружинами. Був також присутнім Микола Кравець з дружиною — директор „Авіяліній України". Така кількість українських дипломатів ще здається ніколи не брала участи у вечерницях „Червоної Калини", тож добре було послухати при тому привітання та признання для організаторів від амбасадора А. Зленка, що на запрошення Б. Титли промовив до присутніх.

Дебютанток та їхніх товаришів представляли на переміну Орест і Марта Кебали, при чому О. Кебало розповів коротко історію цих товариських імпрез.

Незвичайно приємно було подивляти цих 12 молодих дівчат, в більшості товаришок із одного пластового гуртка, та їхніх ескортів, також в більшості пластунів, які з молодечою ґрацією виходили, вивчені, як завжди керівником школи мистецького танцю Ромою Приймою-Богачевською з низьким уклоном перед публікою, щоб відтак затанцювати зі своїми батьками перший вальс, до музики двох оркестер — Іринея Коваля і Олеся Кизишина.

Все відбулося згідно з пляном і публіка на веселій забаві навіть не застановлялася скільки приготувань, проб та організаційних клопотів ці вечерниці вимагають. Тут велику організаційну працю виконали Мирослава Савицька з допомогою свого мужа Романа — члена „Червоної Калини" та пл. сен. Володимир Воловодюк також із куреня „Червоної Калини".

І ще 12 молодих дівчат „увійшло у товариський світ". Треба надіятися, що вони найдуть себе в українській громаді так добре та гарно, як вони показали себе на цьому першому своєму публічному виступі.

О. К.

Дебютантки вечерниць „Червоної калини" в Ню Йорку з ескортами (зліва): Дарія Котлярчук і Ярема Тритяк, Андрея Венґерчук і Дам'ян Колодій, Софія Стецик і Роман Данилів, Ільона Левицька і Віктор Кутовий, Таля Качарай і Роман Чабан, Ліна Коропей і Юрій Кігічак, провідники дебюту Марта і Орест Кебали, Таня Дебаррі і Данило Топорович, Надія Савицька і Володар Лойко, Наталка Богданович і Володимир Ройовський, Леся Лозова і Андрій Федорів, Христина Завада і Тарас Тютюнник, Христя Редько і Йосиф Сивенький.

Заплановано...

(Закінчення зі стор. 1)

кому під кличем „ОУН і УПА в боротьбі з фашизмом та большевизмом".

— Як це сталося, що на таку важливу конференцію ви вибрали саме Івано-Франківське?

— Це тому, що голова Обласної Ради Степан Волковецький поставився до нашого задуму дуже прихильно, тим більше, що до того нахилюється указ Президента про створення в Україні науково-виробничого центру документації. Мета нашої міжнародної конференції є саме об'єктивно і всебічно проаналізувати події періоду Другої світової війни і показати ролю національно-визвольної боротьби українського народу в перемозі над нацистською Німеччиною.

— Чи в Івано-Франківському є до цього всі потрібні засоби?

— Так, ми саме там створили наукову бібліотеку і архів Визвольних змагань, збираємо покищо спомини, допомагаємо у пошуках в архівах. На жаль, кошти участі у цій конференції мусять оплачувати самі її учасники на усі три дні конференції і два дні культурних екскурсій та програм. Всі доповіді, розуміється, будуть відтак надруковані у збірнику.

Тут О. Дичковський передає нам такий збірник-матеріялів наукової конференції, що появилися за його редакцією в 1993 році.

Довідуємося також, що кожна наукова конференція має тему та підтеми і учасники, чи охочі такими бути, мусять прислати для окремої комісії тези доповідей. Комісія рішає, що надається до виголошення, а що може буде лише друковане. Матеріяли цієї міжнародної конференції будуть відтак видаватися українською, англійською, німецькою і французькою мовами.

МИНУЛОЇ НЕДІЛІ в англійській столиці відбувся традиційний маратон, під час якого, пробігши 29 кілометрів, помер бігун, ім'я якого організатори змагань ще не оприлюднили. Йому було 52 роки, що, певна річ, само по собі ще ні про що не говорить. У цьому ж маратоні брав участь і пробіг всю дистанцію за 9 годин 6 хвилин і 42 секунди 88-річний американець Мейвс Ліндґрен зі стейту Каліфорнія. День ма-ратону якраз був днем народження

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЛЬВІВ. — Тут закінчився дворічний судовий процес між головою НРУ Вячеславом Чорноволом і колишнім керівником Спілки Політв'язнів Михайлом Павлишином. Франківський районний суд Львова зобов'язав Чорновола виступити на сесії Львівської Обласної Ради зі спростуванням своїх звинувачень проти одного з лідерів обласної організації УРП М.Павлишина. В. Чорновіл заявляв, що Павлишин свого часу виказав учасників підпільної групи "Молода Україна" і мав незрозумілий доступ до державних таємниць. Також незрозумілим Чорновіл вважав той факт, що Павлишина звільнено з ув'язнення не за амнестією, як інших, а "через недоцільність подальшого утримання в місцях позбавлення волі".

КИЇВ. — Сексуальні меншини України домагаються законного статусу. Близько 3,000 осіб з України та Европи візьмуть участь у першій київській маніфестації сексуальних меншин 27-28-го травня. За словами співголови Всеукраїнської асоціяції геїв і лесбіянок "Ганімед" Леоніда Нефедовича, сексуальні меншини в Україні не мають правової підтримки, хоч Світова організація охорони здоров'я ще 1992 року офіційно заявила, що гомосексуалізм не є психічним чи іншим захворюванням. В Україні ще й досі не визначено їхній статус. Тому 29-го травня маніфестація пройде до парляменту, щоб передати депутатам клопотання подбати про захист сексменшин. На 25-27-го травня в Києві запланована реґіональна конференція Міжнародного комітету сексменшин.

